

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 | 28732

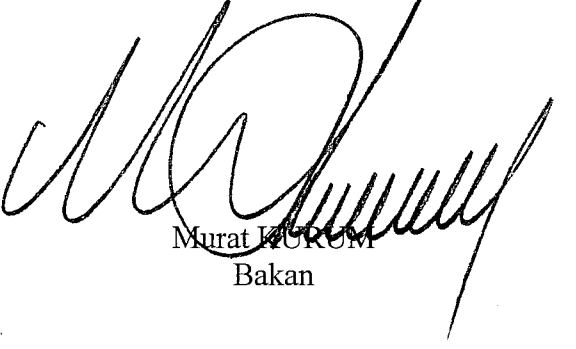
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Haziran 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste (1 Adet- 9 Sayfa)

-Cevap Yazısı (72 Adet, 161 Sayfa)

**GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ
SAYIN PROF.DR. MAHMUT TOĞRUL'UN
TBMM 7/24673 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Merkez üssü Elazığ olan depremin ardından gözler Doğu Anadolu Fay hattı üzerinde bulunan Gaziantep, Adıyaman ve Kahramanmaraş'a çevrildi. Gaziantep'e yaklaşık 250 km uzaklıktaki Sivrice'de meydana gelen 6,8 şiddetindeki deprem Gaziantep'te ciddi anlamda hissedilip paniğe yol açmıştır. Kentimizin yaklaşık 40-45 km uzağından geçen, Çelikhan, Gölbaşı, Pazarcık, Türkoğlu ve Nurdağı'ndan geçen fay hattında oluşabilecek bir kırılmada Gaziantep'in çok ciddi anlamda etkileneceği ortadadır. Uzmanlar, Elazığ Sivrice depreminin kendi bölgesindeki gerginliği rahatlatmış olduğunu fakat Gaziantep'e yakın mesafede olan Pazarcık, Türkoğlu, Nurdağı arasındaki gerilmeyi artırmış olduklarını belirtiyorlar. Bu gerilme kentimiz Gaziantep'i yakından ilgilendirmektedir.

Gaziantep'teki konut stokunun büyük kısmı mühendislik hizmeti almamış yapılardan oluşmaktadır. Mevcut binaların çok az bir kısmı deprem güvenliğine sahiptir. Kentin yüzde 65'i çarpık, kontrolsüz ve projersiz binalardan oluştuğu için olası bir depremde kayıpların büyük olacağını söylemek mümkündür.

Kentteki deprem toplanma alanları yetersizken diğer taraftan Gaziantep Büyükşehir Belediyesi 2017 yılında Şehitkâmil İlçesine bağlı Osmangazi Mahallesi (METRO Arkası) bulunan 250 bin metrekarelik deprem toplanma alanı ve depremde sahra hastaneleri olarak planlanan bölgeyi imara açtı. Fahiş bedellerle satılan "Yüksek yoğunluklu özel ticari ve konut alanına"* hâlihazırda 15'er katlı binalar dikilmiş durumda.

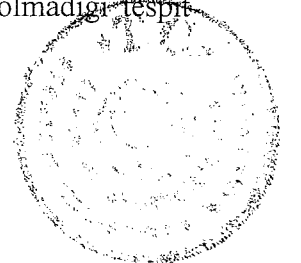
Bu bağlamda;

1-Gaziantep'teki binaların ne kadarı depreme dayanıklıdır ne kadarı değildir? En son Gaziantep'te zemin etüt çalışması ne zaman yapıldı? Zemin etüt çalışmasına göre depreme dayanıklı ve dayanıksız bölgeler tespit edildi mi? Tespit edildi ise hangi bölgeler risklidir?

2-Gaziantep ilinde, kaç "acil toplanma alanı" bulunmaktadır? Bu "acil toplanma alanlarının" açık adresleri ve ilçelere göre dağılımı nedir? Gaziantep ilinde, olası bir deprem durumunda, "acil toplanma alanlarının" büyüklüğü nedir? İl ve ilçelere göre ayrı ayrı belirtilmek suretiyle her alan ortalama kaç metre karedir? Toplanma alanlarına her metrekareye kaç kişi düşmektedir?

3-Gaziantep ili ve ilçelerindeki tüm okul, hastane ve kamu binalarında depreme dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Bu yapılardan kaç risklidir? Riskli yapılar için bakanlığınız ne gibi tedbirler almıştır?

4-Gaziantep'in güncel depremsellik durumu ve deprem bölgeleri haritaları en son ne zaman güncellenmiştir? Mevcut yapı stokunun depreme ne kadar dayanıklı olup olmadığı tespit edilmiş midir?

5-Deprem master planı bulunmayan Gaziantep'te ne zaman deprem master planı hazırlamayı düşünüyorsunuz? 2015 yılından beri Gaziantep IMO tarafından üzerinde çalışma yürütülen ve ön protokolü hazır olan deprem master planının ihalesi ne zaman yapılacaktır?

6-Deprem master planı olmayan kentte yetersiz olan deprem toplanma alanları Gaziantep Büyükşehir Belediyesi eliyle neden satılmaktadır?

7-Deprem toplanma alanlarının imara açılmasına dair imar değişikliğinin iptal için idare mahkemelerinin yürütmeyi durdurma kararları neden hiçe sayılarak 15 katlı binalar yapılmaya devam ediliyor?

8-Gaziantep'teki deprem toplanma alanlarından özelleştirilme ve ticarileştirmeye açılmış olan bölgeler nerelerdir?

9-Bir deprem ülkesi olan Türkiye'de hangi gerekçe ile defalarca imar affı getirilip imar planı içinde yer almayan ve denetimi tam yapılmamış olan kaçak yapılara af tanınmıştır?

10-İmar barışında Gaziantep'te kaç yapı kayıt altına alınmıştır? Kayıt altına alınan yapıların depreme dayanaklı olup olmadığına dair bir tespit yapılmış mıdır?

CEVAP

Bakanlığımızca, 6306 Sayılı Kanun kapsamında ilan edilen riskli alanlar toplamı 222,63 hektardır. 4 adet riskli alan bulunmaktadır. İlan edilen 12 adet rezerv yapı alanı bulunmaktadır. İlan edilen rezerv yapı alanları toplama 1234,55 hektardır. 129 adet riskli yapı tespiti yapılmıştır. 129 adet riskli yapının yıkımı maliklerince tamamlanmıştır. Hacıbaba ve Çağlayan Mahallerinde Bakanlığımızca 50 hektarlık alanda zemin etüdü çalışması yapılmıştır. Gaziantep Belediyesi tarafından ilimizde en son jeolojik ve jeoteknik etüt raporları 16.06.2011 tarih ve 363 sayılı Büyükşehir Belediye Meclis kararı ile onaylı Gaziantep İl Çevre Düzeni Planı Revizyon çalışması öncesinde gözleme dayalı olarak hazırlanmış olup, plan açıklama raporunda bu hususlar haritalandırılarak detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Aynı zamanda, 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili yönetmelikler gereği Belediyemizce yapılan ilave revizyon imar plan çalışmaları öncesinde jeolojik etüt raporları mutlaka hazırlanmaktadır. Yine merkez ilçe belediyelerimizce meskûn alan içerisinde jeolojik ve jeoteknik etüt raporları yaptırılmaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmalar doğrultusunda eski kent dokusu içerisinde beş farklı bölgede yaklaşık 222 hektarlık alan afet riskli alan ilan edilmiş, 10 farklı bölgede ise yaklaşık 419 hektarlık alanda kentsel dönüşüm ve gelişim alanı ilan edilerek uygulamalar hala devam etmektedir.

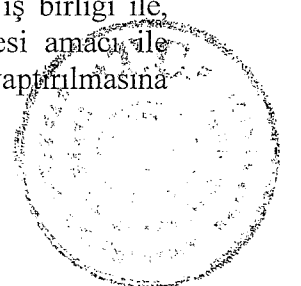
Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) -Gaziantep İl Afet Müdahale Planı kapsamında, toplanma alanlarının tespiti Tahliye, Yerleştirme ve Planlama Çalışma Grubu'nun sorumluluğunda olup; bu çalışma gurubunun ana çözüm ortağı 2020 yılına kadar Ulusalda İçişleri Bakanlığı (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü), yerelde İl Göç İdaresi Müdürlüğü olarak belirlenmiştir. 2019 yılında Gaziantep İl Göç İdaresi Müdürlüğü tarafından 81 tane toplanma alanı belirlenmiştir.(Yaklaşık 3.200.000,00 m2 alan) Mevcut toplanma alanının kapasitesi 1.348,432 kişidir. 2020 yılında İçişleri Bakanlığının (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) 13.01.2020 tarih ve 1943 sayılı yazısı ile Tahliye, Yerleştirme ve Planlama Çalışma Gurubunun sorumluluğu, ana çözüm ortağı kurum/kuruluş Ulusalda Jandarma Genel Komutanlığı'na, yerelde ise İl Jandarma Komutanlıklarına verilmiş olup; 2020 yılı toplanma alanlarının güncelleme çalışmaları Gaziantep İl Jandarma Komutanlığı tarafından

devam etmektedir. Toplama alanları ile ilgili bilgi almak isteyenler E-Devlet'e (<https://www.turkiye.gov.tr>) giriş yaparak "Toplama Alan Sorgulama" başlıından ikametlerine en uygun toplanma alanları bilgilerini öğrenebilmektedir.

Bakanlığımızca 12 Haziran 2003 tarih ve 416 sayılı genelgemizle bütün kamu kuruluşlarına binaların depreme karşı rehabilitasyonu için gerekli ödeneklerin birim maliyetleri iletilerek, bu ödeneklerin Bakanlığımız bütçesine aktarılması durumunda depreme karşı inceleme ve gerekiyorsa güçlendirme çalışmalarının Bakanlığımızca yürütülebileceği bildirilmiştir. Bu genelgemizi takiben, kamu kurumları tarafından gelen talepler üzerine kurumlara ait binalara yönelik güçlendirme çalışmaları yurt çapında yürütülmüştür. Bu kapsamda Gaziantep ilinde bugüne kadar toplam 27 adet kamu binasında (63,740.00 m²) deprem dayanımlarının belirlenmesi ve gerektiğinde güçlendirme projelerinin hazırlanması çalışmaları Bakanlığımız koordinasyonunda yapılmış olup, halen kurumlar tarafından talep edildiği takdirde Bakanlığımızca bu çalışmalar yürütülmektedir. Diğer yandan, bazı kamu kurum ve kuruluşları da geçen zaman içerisinde Bakanlığımız dışında kendi bünyelerinde veya valilikler kanalıyla deprem inceleme çalışmalarını yürütmektedirler. Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan verilere göre; Gaziantep ili ve ilçelerinde 13 okulda deprem dayanıklılık testi yapılmıştır. Bu okullardan riskli görülen 6 okul yıkılarak, yerlerine ihtiyaca göre yeni okullar yapılmaktadır. Dayanıklılık testi sonucunda riskli görülen hiçbir okulumuzda eğitim devam etmemektedir. Gaziantep İl Sağlık Müdürlüğünden alınan verilere göre; Şehitkâmil ilçesinde bulunan 4 hastanenin 2'si depreme dayanıklılık testi sonucunda güçlendirmenin gerektiği gözlemlenmiştir. Söz konusu hastanelerden 75.Yıl Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanesi kampüs içine yapılacak olan yeni hastane binasına taşınacaktır. Diğer hastane olan 25 Aralık Devlet Hastanesi güçlendirme maliyetine göre değerlendirilecektir. Şahinbey ilçesinde bulunan Dr. Ersin Aslan devlet hastanesi ile aynı kampüste olan eski çocuk hastalıkları hastanesi binaları yıkılmıştır. Yapımı devam etmekte olan şehir hastanesine taşınacaktır. Oğuzeli ilçesinde bulunan hastane deprem performansı testi sonuçlarına göre nitelikli hale getirilecektir. İslahiye eski devlet hastanesi deprem performansını sağlamadığı ve de onarım ve güçlendirme maliyeti bina maliyetinin % 40'ından fazla olması sebebiyle yıkılmış, yeni devlet hastanesi hizmete girmiştir. Nizip devlet hastanesi güçlendirme yapılarak hizmete devam etmektedir. Nurdağı eski devlet hastanesi terk edilmiş olup, yeni binaya geçilmiştir. Araban ilçesinde bulunan hastane deprem performansı testi sonuçlarına göre nitelikli hale getirilecek olup, yeni bina inşaatı devam etmektedir. Genel olarak yukarıda açıklaması yapılan Gaziantep genelindeki 10 adet il ve ilçe hastanesinden; deprem performansını sağlamayan 5 hastaneden 3 tanesinin yeni yerine taşınacağı, 2 tanesinin de güçlendirme maliyetine göre değerlendirilecektir. Kamu kurumları kendi binaların depreme dayanıklı olup olmadığını kurumlar kendi bütçe imkânları ile yaptıkları için kurumumuzda böyle bir kayıt bulunmamaktadır.

Deprem haritaları ile ilgili olarak, 1996 yılında yürürlüğe giren Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası, AFAD Deprem Dairesi Başkanlığı tarafından yenilenmiş, 18 Mart 2018 tarih ve 30364 sayılı (mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Yeni haritada, eski haritadan farklı olarak deprem bölgeleri yerine en büyük yer ivmesi değerleri gösterilmiş ve deprem bölgesi kavramı ortadan kalkmıştır. Türkiye Deprem Tehlike Haritası 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. İnteraktif haritaya (<https://tdth.afad.gov.tr/>) adresinden ulaşım sağlanabilmektedir.

Gaziantep Büyükşehir Belediyemiz ve Gaziantep İnşaat Mühendisleri Odası iş birliği ile ilimiz merkez ilçelerinde sismik tehlike tabanlı yapısal risklerin belirlenmesi amacıyla Deprem Master Planı Hazırlık Projesi tamamlanmıştır. Deprem Master Planı yapılmasına ilişkin ihale çalışmaları devam etmektedir.

Gaziantep Afet Müdahale Planı kapsamında toplanma alanlarının belirlenmesi ve alanların kullanıma uygunluğunun kontrol edilmesi görevi, İl Göç İdaresi (İl Jandarma Komutanlığı) tarafından yerine getirilmektedir. Gaziantep İl Göç İdaresinden temin ettiğimiz ilimiz toplanma alanları listesi içerisinde Belediye tarafından ticaret alanına dönüştürülerek satışı yapılan herhangi bir alan bulunmamaktadır.

Depremde toplanma alanı ve Sahra Hastanesi olarak planlandığı belirtilen, Şehitkâmil İlçesi, Osmangazi Mahallesi, Metro Market civarı, Belediyemizce hiçbir zaman depremde geçici barınma alanı veya toplanma alanı olarak belirlenmemiştir. Söz konusu alanda halen 24.11.2017 tarih ve 679 sayılı Büyükşehir Belediye Meclis kararı ile onaylı meri imar planına göre yapı ruhsatı düzenlenmekte olup, herhangi bir iptal kararı bulunmamaktadır.

11/05/2018 tarihli ve 7143 sayılı Kanunun 16' ncı maddesi ile 3194 sayılı İmar Kanunu'na eklenen Geçici 16'ncı madde; afet risklerine hazırlık kapsamında ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması; böylece bu yapıların yıktırılıp yeniden yapılmasına veya kentsel dönüşüm uygulamasına kadar malikler ile idareler arasında imar mevzuatından kaynaklanan problemlerin ortadan kaldırılması, bir nevi imar barışının sağlanması amacıyla yürürlüğe konulmuştur. Bu kapsamda söz konusu Geçici 16'ncı madde ile ruhsat veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıları için Yapı Kayıt Belgesi alan yapı maliklerine, yapının kullanım amacına yönelik olarak bazı haklar tanınmış olup, anılan Geçici 16'ncı madde kapsamında Yapı Kayıt Belgesi alan yapı maliklerine tanınan haklar, "yapının yeniden yapılmasına veya kentsel dönüşüm uygulamasına kadar" geçerli olduğundan, yani geçici nitelikte olduğundan burada bir imar affından söz edilmesi mümkün değildir. Nitekim söz konusu Geçici 16'ncı maddenin 10' uncu fıkrasında, "Yapı Kayıt Belgesi, yapının yeniden yapılmasına veya kentsel dönüşüm uygulamasına kadar geçerlidir. Yapı Kayıt Belgesi düzenlenen yapıların yenilenmesi durumunda yürürlükte olan imar mevzuatı hükümleri uygulanır...." hükmüne yer verilmek suretiyle yapı maliklerine sağlanan hakların geçici olduğu ve bu yapıların yenilenmesi durumunda yürürlükte olan imar mevzuatı hükümlerinin uygulanacağı, yani sağlanan hakların kazanılmış hak teşkil etmeyeceği açıkça hükme bağlanmıştır.

Bakanlığımız Yapı Kayıt Belgesi sorgu sistemine yapılan incelemede İmar Barışı kapsamında Gaziantep ili genelinde, toplam 126.574 adet bağımsız bölüm için Yapı Kayıt Belgesi başvuru yapıldığı tespit edilmiş olup, Yapı Kayıt Belgesi ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapılan yapılar için alındığından, Yapı Kayıt Belgesi alınan yapıların tamamı imar mevzuatına aykırı/kaçak yapı statüsünde olmakla birlikte, Yapı Kayıt Belgesi alınması safhasında bu yapıların depreme dayanıklı olup olmadığına ilişkin herhangi bir inceleme yapılmadığından, Bakanlığımız kayıtlarında halihazırda böyle bir envanter bulunmamaktadır. Ancak, afet risklerine hazırlık kapsamında kayıt altına alınan söz konusu yapıların depreme dayanıklı olup olmadığına ilişkin incelemeler, bu kayıtların da göz önünde bulundurulması suretiyle yürütülecek olan kentsel dönüşüm çalışmaları kapsamında yapılacaktır.

